

Федина А.О.

Гречко А.В.

доктор економічних наук, професор кафедри економіки і підприємництва
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ЗНАЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО – УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Протягом розвитку економіки як науки, її суб'єкти прагнули до поєднання економічного зростання одночасно з урахуванням соціальних потреб населення та збереження екосистеми й навколишнього середовища. Створення концепції, яка має назву “сталий розвиток”, і враховує економічну, екологічну та соціальну складову, було вперше проголошено Комісією ООН із навколишнього середовища та розвитку в публікації “Наше спільне майбутнє”, випуск якої відбувся в 1987 році. Через 28 років, у 2015, Генеральна Асамблея ООН ухвалила 17 цілей, які стали орієнтиром для макро- та мікросуб'єктів глобальної економічної системи у досягненні сталого розвитку до 2030 року [1].

Концепція передбачає створення й вдосконалення доступних екологічних технологій, за допомогою яких можливо ефективно досягнути економічних результатів без негативного втручання в біорізноманіття й уникнути експлуатації земельних і водних ресурсів, окрім цього, вона затверджує обов'язкові інвестиції в охорону здоров'я громадян, опікується соціальною рівністю між ними та їх гарантованою свободою вибору та забезпеченістю робочими місцями, з дотриманням принципів екологічності та сталості [1]. Ігнорування цілей сталого розвитку неминуче призведе до змін клімату й виснаження ґрунтів, швидкого використання корисних копалин та питної води й до ще більшого розриву між верствами населення з різним рівнем доходів, тому соціальна відповідальність суб'єктів господарювання дозволить гармонізувати економічну ефективність економічною з соціальною та екологічною складовою. Особливо гостро це питання постає в період, під час якого країна стикається з рядом зовнішніх загроз, зокрема – у часи затяжної війни.

Починаючи з 24.02.2022, російська держава за 3 роки завдала руйнувань понад 63000 об'єктам енергетичної інфраструктури, внаслідок цього близько 190 000 тисяч км² й понад 70% екосистем зазнали пошкоджень або забруднень, також суттєво зріс ризик радіоактивного забруднення [2].

Таким чином, станом на сьогоднішній день збереження стійкості енергосистеми значною мірою буде залежати від використання альтернативних джерел енергії, зокрема – сонячної, оскільки вона вирізняється стійкістю перед стабільними ворожими атаками й потребує менше ресурсів для поновлення її стану й знижує навантаження на центральну енергосистему, окрім цього, держава не мусить укладати договір з іноземними партнерами, які спеціалізуються на енергоносіях, тож енергетична автономія в Україні посилюється, навіть під час війни [2]. Станом на 24 квітня 2024 року, в Україні нараховується 1369 сонячних електростанцій, у порівнянні з вітровими, гідро – та біоелектростанціями вони становлять 75% від загальної кількості “зеленої” енергетики. У 2021 році СЕС виробляли близько 1405 МВт, за півтора роки їх потужність зросла до 7750 МВт, у 2024 вироблений ними МВт лишився на високому рівні й перевищив 7000 МВт [2].

З метою підтримки подальшого використання екологічних джерел енергії, у 2025 році знаходяться в процесі будівництва 7 вітроелектростанцій, окрім цього, протягом двох років із початку повномасштабного вторгнення державні компанії побудували 4 ВЕС. За рік до початку збройного конфлікту по всій території України, сукупна потужність усіх ВЕС України становила понад 1500 МВт, однак через три роки, в 2024,

загальний потенціал вітроенергетичного сектору країни перевищив 1 900 МВт. Серед переваг встановлених ВЕС виокремлюється посилення стійкості енергетичної системи та зменшена кількість ресурсів для її поновлення, які спричинені повітряними атаками з – боку російської армії [3].

Станом на кінець 2023 року, сукупна виручка понад 850 компаній, які використовують альтернативні джерела для виробництва електроенергії, становила 189, 6 млрд грн, у рік повномасштабного вторгнення – 160, 2 млрд грн, тоді як у 2021 році даний показник сягав 119, 1 млрд грн [3].

Таким чином, у період воєнного стану працівники енергетичної сфери в Україні шукають напрями нарощення енергоефективності з відновлювальних джерел, дбаючи за досконале та раціональне використання природних ресурсів, завдяки концепції сталого розвитку можлива значна мінімізація негативного впливу на довкілля та підвищення економічного потенціалу державних галузей промисловості в умовах тривалої військової агресії російської федерації проти українського народу.

Перелік посилань:

1. Одеська політехніка . Сталий розвиток (SD) [Електронний ресурс] : <https://op.edu.ua/sd#:~>. Дата звернення: 01.11.2025;
 2. Українська Енергетика. Українській бізнес збудував 200 МВт потужностей СЕС у I півріччі 2024 року [Електронний ресурс]: <https://ua-energy.org/uk/posts/ukrainskii-biznes-zbuduvav-200-mvt-potuzhnostei-ses-u-i-pivrichchi-2024-roku#:~>. Дата звернення: 01.11.2025;
- Укрінформ. В Україні цього року збудують сім вітрових електростанцій [Електронний ресурс]: <https://static.ukrinform.com>. Дата звернення: 01.11.2025.